

הוראות מקצועיות 9. (א) שמאי רכב יערוך שומת רכב לעניין פירוט התיקונים הנדרשים ברכב, בהתאם להוראות אלה, ככל שניתנו או נקבעו:

(1) הוראות יצרן הרכב לעניין ביצוע פעולות ברכב כאמור בסעיף 139(א) לחוק;

(2) הוראות לעניין ביצוע פעולות ברכב שקבע השר לפי סעיף 139(ב) לחוק;

(3) הוראות מקצועיות לעניין ביצוע פעולות ברכב שנתן המנהל לפי סעיף 139(ג) לחוק.

(ב) שמאי רכב ייתן למזמין שומת הרכב ולבעל הרכב, אף אם לא היה מזמין השומה, וכן למוסד שבו נבדק הרכב, שומת רכב שתכלול את כל אלה:

(1) ציון שמו של שמאי הרכב ומספר רישונו לשמאות הרכב; נערכה שומת הרכב על ידי מתמחה – גם שמו ומספר רישומו של המתמחה;

(2) הפרטים הדרושים לזיהוי הרכב לרבות תוצר, דגם רכב, שנת ייצור או מועד עליה לכביש, מספר הקילומטרים שהרכב נסע, מספר שלדה וקוד הדגם;

(3) פרטי בעל הרכב;

(4) מספר סידורי של שומת הרכב;

(5) מועד התרחשות אירוע הנזק;

(6) מקום ומועד בדיקת הרכב על ידי השמאי או המתמחה;

(7) צילומי הרכב והנזק שנגרם לו;

(8) תיאור מילולי של הנזק, ואם היה נזק מכני – גם הסבר בדבר אופן היווצרותו, פירוט מוצרי התעבורה שנדרש להחליפם או לתקנם, והערכת האפשרות לקיומו של נזק סמוי; היה צורך להחליף מוצר תעבורה – יפרט השמאי את המספר הקטלוגי של כל מוצר תעבורה שהחלפתו נדרשת, ככל שקיים, או תיאורו באופן אחר המאפשר לזהותו במדויק, ואם נדרש להחליפו במוצר תעבורה מקורי, חליפי או משומש; החלפה במוצר תעבורה משומש כאמור תאושר על ידי שמאי רכב רק אם התקיימו לגבי מוצר התעבורה המשומש כל אלה:

(א) הוא מאותם תוצר, דגם ושנת ייצור או שנה מאוחרת

ממנה, של הרכב שלגביו נערכת שומת הרכב;

(ב) הוא במצב תקין ;

(ג) המנהל המקצועי של המוסד אישר בכתב את התקנתו
ברכב שלגביו נערכת שומת הרכב ;

(9) מחיר שוק של מוצר תעבורה שנדרש להחליפו או לתקנו כאמור
בפסקה (8) ; לעניין זה, "מחיר שוק" – המחיר שיש לצפות לו במועד
עריכת השומה במכירת חלקי חילוף לרכב אשר נערכת בהתאם להסדר
מסגרת כולל וקבוע (להלן – הסדר המסגרת) בין מוכר מרצון שהינו בעל
רישיון להפעלת מוסד לבין קונה מרצון שהוא בעל הרכב או מבטח, זאת
בהתחשב ביכולת של מוכר מרצון לספק את חלק החילוף לרכב, ובכך
שהמבטח סיפק את הנתונים על הסדר המסגרת לעורך השומה.

(10) ניזוק הרכב באופן האמור בתקנה 309(א) לתקנות התעבורה – גם
את עלות הבדיקה של הרכב לאחר התיקון, לשם מתן תעודת בדיקה
כמשמעותה בתקנה האמורה ;

(11) פירוט שעות העבודה הנדרשות כפי שהן מוערכות על ידי שמאי
הרכב, ובלבד שמספרן לא יעלה על מספר שעות העבודה הנדרשות על פי
שעתון יצרן הרכב, ככל שהשעתון כולל דרישה כאמור, וכן הערכת עלות
העבודה, בחלוקה לפי סוגי התיקונים הנדרשים בהתאם למקצועות ענף
הרכב השונים, ובכלל זה פחחות, צבע, מכונאות, חשמל ואלקטרוניקה,
תוך ציון מחיר שעת העבודה שלפיו חישב את עלות העבודה, לפי מחיר
שעת עבודה שלא יעלה על המחיר הקבוע בשלט המוצב במוסד ; לעניין
זה, "שעתון יצרן הרכב" – שעתון עבודת התחזוקה שפרסם יצרן הרכב
שבו מפורטים פרקי הזמן הדרושים לביצוע עבודות התחזוקה ברכב ;

(12) קביעת אחוז הנזק הגולמי ושווי הרכב בהתאם לשווי הרכב
בסמוך לפני אירוע הנזק ; לעניין קביעת אחוז הנזק הגולמי, שווי הרכב
בסמוך לפני אירוע הנזק לא יכלול את שווי התוספות הייחודיות ;

(13) כל נתון עובדתי נוסף שעליו מתבססת שומת הרכב ;

(14) השווי הכספי של הנזק שנגרם לרכב, השינוי בערך הרכב עקב
הנזק שנגרם לו, אם נגרם, וכן קביעת השמאי לעניין היות הרכב בר-
תיקון או רכב באובדן גמור ;

(15) נדרשה בדיקה מטאלורגית לרכב, תכלול שומת הרכב גם את עלות הבדיקה כאמור, ואולם עלות זו לא תיכלל בנוק הגולמי; לעניין זה, "בדיקה מטאלורגית" – בדיקה של טיב ריתוכי חיבור המרכבים, המבוצעת על ידי מעבדה שהוסמכה לפי חוק הרשות הלאומית להסמכת מעבדות, התשנ"ז-1997¹, לעניין ביצוע בדיקה כאמור.

(16) העלויות העקיפות של תיקון הרכב, ובכלל זה עלויות בשל אחסון הרכב, עיכוב בתיקונו עקב איחור באספקת מוצר תעבורה, או גרירתו.

(ג) נערכה שומת הרכב במסגרת תביעת ביטוח, ימסור שמאי הרכב עותק משומת הרכב למבטח, למבוטח או לשוכר הרכב, לפי העניין, ויכלול בה, נוסף על הפרטים האמורים בתקנת משנה (ב), גם את פרטי המבוטח ופרטי ביטוח הרכב, לרבות מספר הפוליסה ומספר התביעה.

(ד) היו ברכב שלגביו נערכה שומת הרכב מוקדי נזק שונים, יפרט שמאי הרכב בשומת הרכב לגבי כל אחד מהם בנפרד את הפרטים האמורים בתקנת משנה (ב)(7) עד (10), וקביעותיו לעניין הנזק הגולמי של הרכב יכללו את עלות תיקון הנזקים בכל המוקדים.

(ה) שמאי רכב ימציא אומדן ראשוני של הנזקים ברכב ושל התיקונים הנדרשים בו למזמין שומת רכב, ואם נערכה שומת הרכב במסגרת תביעת ביטוח – גם למבוטח ולמבטח, בתוך יום עבודה אחד ממועד סיום ביצוע הבדיקה הפיסית של הרכב, ככל האפשר; אומדן ראשוני כאמור יכלול את הפרטים האמורים בתקנת משנה (ב)(1) עד (7) ותיאור מילולי של הנזק כאמור ברישה של פסקה (8) של אותה תקנת משנה.

(ו) שמאי רכב יפעל בשקידה ראויה על מנת להשלים את עריכת שומת הרכב בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מ-10 ימי עבודה מהמועד שבו ערך את הבדיקה הפיסית לרכב; בלי לגרוע מהאמור, נערכה שומת הרכב במסגרת תביעת ביטוח, יעביר אותה שמאי הרכב למבטח או לשוכר הרכב, לפי העניין, מיד עם השלמתה ולא יאוחר מיום עבודה אחד לאחר מכן. סבר שמאי רכב שערך שומת רכב כי יש צורך לערוך שומת רכב נוספת בנסיבות האמורות בתקנה 12, יערוך אותה בתוך 45 ימי עבודה מיום שקיבל מזמין שומת הרכב או המבטח, לפי העניין, את שומת הרכב הראשונה, או בתוך 90 ימי עבודה מיום קרות הנזק, לפי המאוחר, ויכלול בה הסבר בדבר השינויים שחלו בשומת הרכב הנוספת לעומת שומת הרכב הראשונה, ככל שישנם.

¹ ס"ח התשנ"ז, עמ' 156.

(ז) התגלה נזק סמוי תוך כדי תיקון רכב שנערכה לגביו שומת רכב, יוסיף שמאי הרכב לשומת הרכב את הפרטים הנדרשים לגביו לפי תקנות אלה ויעביר את התוספת לשומת הרכב למזמין שומת הרכב, ואם נערכה שומת הרכב במסגרת תביעת ביטוח – גם למבוטח ולמבטח.

(ח) שמאי רכב לא יכלול בשומת רכב פירוט תיקון ברכב, לרבות מוצר תעבורה שישמש לאותו תיקון, שבעל רישיון להפעלת מוסך או מנהל מקצועי של מוסך אינם רשאים לבצע אותו או להשתמש בו לפי החוק.

(ט) שמאי רכב לא יכלול בשומת רכב פירוט תיקון ברכב שלפיו המרכב של הרכב יורכב מחלקי מרכב נפרדים ומושלמים המחוברים ליחידת מרכב אחת ולא יאשר שמאי רכב תיקון כאמור, אלא אם כן נתן יצרן הרכב אישור בכתב המתיר לבצע תיקון כאמור לאותו דגם רכב, שאותו יציג שמאי הרכב לפי דרישה של מזמין שומת הרכב, המבוטח או המבטח.

(י) הודיע בעל הרכב, בכתב, לשמאי הרכב, שאין ברצונו לתקן את הנזק ברכב, ישלים שמאי הרכב את עריכת שומת הרכב בתוך 7 ימי עבודה מיום קבלת ההודעה.